

Vla

A MUNKA

Dr. Lapsánszky János

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP
Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat.Megjelenik pénteken este.
Előfizetési ára negyedévre
2 pengő.

Postacsekk: 22.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8
fillér, a legkisebb hirdetés
1 pengő.

Lapvezér: Köntözy Ferenc

XVIII. évfolyam, 20. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1940 május 11

Pünkösdi ajándék.

A pünkösdi ünnepek csendje lett urrá a magyar politikai életben. A képviselőház, miután megszüntette az egyenesedő reformjéről szóló javaslatot, kéthetes pünkösdi szünetre ment. A szünet után előreláthatólag a sajtónovella vitája következik, ezenkívül pedig a kultuszminiszter érdekes javaslata a nyolcosztályú elemi iskola bevezetéséről. Ezt a javaslatot a nemzet pünkösdi ajándékaként most nyújtotta be a kultuszminiszter. Ez a két utóbbi esemény foglalkoztatja a politikát és a közvéleményt.

Az adóreform ügyével kapcsolatosan néhány olyan bejelentést tett a pénzügyminiszter, amely úgy az adózókat, mint a pótdókerdés vonatkozásában a községeket is erősen foglalkoztatja. Hogy mindjárt az utóbbinál maradjunk, a miniszter feltétlenül megoldandónak mondotta, — de külön javaslatban — a községi adóztatás kérdését, amelyet jelenlegi formájában helytelenít. A községi pótdó erősen változó nagysága egyebek közt azt is megakadályozza, hogy az ipari vállalatokat a vidékre helyezték. Ötvenöt százhusz százalékig változik a pótdó a különböző községekben. A miniszter elgondolása

szerint a megoldás az lehet, ha általános közigazgatási pótdótot vezetnek be, amelyből a közigazgatás elsőrendű szükségleteit fedeznék, egyéb feladataikat pedig lehetőleg vagyonuk jövedelméből oldanák meg. Mindenütt, ahol magas a pótdó, szívesen veszik tudomásul a miniszterelnök azt a kijelentését, hogy a pótdóztatásnak szigorú határokat kell szabni. Az új adótörvény különben a kisemberek számára könnyítést ad, — a miniszter hozzájárult még az adókedvezményben részesülő iparosok 65 éves korhatárának 60-ra való leszállításához is, — viszont a tehetősebbek számára súlyosbíttat hoz. Magyarországon összesen 10.000 olyan ember él, aki 10.000 pengőnél több évi jövedelmet vall be. A mai adómorál mellett, — mondotta a miniszter — nem tudjuk, hogy az egyes foglalkozási ágaknak mennyi a valódi keresete, éppen ezért hozták a szigorú intézkedéseket, a felfedező esküt, mert azt akarják, hogy végre jöjjen rá mindenki, hogy önmagunknak adózunk, a magunk erejéből akarjuk felépíteni az országot, tehát aki jövedelméből bármit is eltagad, a hazaárulással egyenlő bünt követ el.

Országgazerte méltán nagy érdeklődést keltett a nyolcosztályú elemi iskola bevezetéséről szóló javaslat, amellyel a kultuszminiszter a keresztény politika két évtizedes törekvését és a kormányzó 12 évvel ezelőtti kifejezett óhaját váltja valóra. Eddig azért nem tudtuk a kérdést megoldani, mert nem állott rendelkezésre elég tanterem és a gazdák is aggódtak 12 évvel ezelőtti gyermekeik egész éves

Krisztus világossága.

Szomorú időköt élünk. A gonosz-ság tombol a világban. A sátán egész erejével Isten ellen lázad. Ha évezredek távolából nézzük az Ur Jézus művét, megremegünk. Hiszen a próféták jövendölték: „A nemzetek a te világosságodban fognak járni.” „A nemzetek, akiket teremtetél, eléd jönnek és imádni fognak.” S mi az eredmény? A nemzetek hódolat helyett gyűlölettel néznek Krisztusra. A keresztet derékba török és újra a pogányságot sirják vissza. Az ember szíve megremeg s kérde: ez hát a lumen Christi, a Krisztus világossága?

Isten utjai csodálatosak! Az ember gondolatai nem Isten gondolatai! Isten látta a jövőt és tudja a világfejlődés végét, csak mi nem látjuk. S talán jobb is! A Szentírás ugyan föllebbent a jövő fátyolát, de mi nem hiszünk. Mást várunk. Lehetetlen, véljük, hogy a világ így megromoljék, ha Krisztus él! Ha Krisztus Király! Ha Krisztus győz!

Hogyan vigasztaljuk magunkat? Tudjuk, hogy Isten mindent megtett az emberért, hogy üdvözüljön!

Elküldte Szent Fiát, hogy az embereket a vallás legfőbb igazságaira tanítsa. Közölte velük az Ő Szentlelkét. Az állati embert szellemmel töltötte el. Bűnei inkért meghalt és a mennyországot kiérdemelte. Az egyházat megalapította, hogy művét a világ végéig folytassa. A szent-ségeken a kegyelem kiapadhatatlan forrását nyitotta meg. Isten országa tehát közöttünk van és felöleli az idők és a világok teljességét. És még hozzá köztünk él.

Az Üdvözítő az Isten országa sorát is megővendőlte. S mi tudjuk, hogy éppen nem rózsás színekkel ecsetelte az

egyház jövőjét. S borzadva látják, hogy minden szóról-szóra beteljesedik. Kicsiny bittel felsőhajtanak: Uram, hol van az Isten országa? Hiszen a Sátán uralmának fénye elhomályosítja a Te műveidet! Miért nem lépsz közbe? Miért nem teszel igazságot? De az Ur akkor azt válaszolja: „Vajjon az Isten nem tesz igazságot az ő választottjainak, kik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Mondom nektek, hogy hamarosan bosszút áll értük. Csak-hogy mikor majd eljön az Emberfia, vajjon talál-e hitet a földön? (Lukács, 18, 1-8.)

Megdöbbenő szavak! Hát ide súlylyed-e Isten országa? Uram, lehetséges ez? S az Ur viszont megkérdézi, megtettünk-e mindent Isten országáért? Krisztus él! De élünk-e mi úgy, mint Ő akarja? Alkalmassak vagyunk-e Isten országának terjesztésére? Hiszen Krisztus összes terveit, azok megvalósítását a földön emberi módon hajtja végre. Emberekre bízta, emberekkel akarja meghódítani a világot. Emberek az isteni gondolatok végrehajtói! Nincsenek légiói, csak apostolai. Nincsenek hadseregei, csak hivei. Ezek a világ meghódítói. Emberi buzgósággal építi, emeli Krisztus az ő országát. Embereknek mulik tehát, ha gyöngé és gyatra Isten országa! Amilyen az Isten országa bennünk, olyan az kívül is.

A nehézség és a kérdés megoldása tehát rajtunk mulik és nem Őrajta!

Az Isten országa továbbá emberek országa. Az embereknek van szükségük Istenre és nem Istennek az emberekre. Isten az emberek nélkül is boldog, de boldog lesz-e az ember Isten nélkül? Isten segít, ha mi dolgozunk. Az utat megmutatta, a mi kötelességünk az uton előrehaladni. Krisztus az emberek célját emberek által valósítja meg. Emberi erény

a világ emekyüje. Ez az igazság! De szörnyű bűn, ha — mint az Ur mondja — az ember Isten igazságát igazságtalanságában foglalja le. Ha az igazságot hamis tannal cseréli fel, ha az ég helyett a földet akarja. És Isten helyett a sátánt imádja. És eljön az Ur és nem talál hitet.

Mint ha ma éppen ezen az uton haladnánk. Az ember esze megrávarodik. Néz Keletre, néz Nyugatra, néz Északra, néz az oceánon túlra, itthon is maga körül néz és szeme elhomályosodik. Közéleg az a világ, amelyben nyoma sincs már a hitnek. Egyes helyeken Jézus már ismeretlenebb, mint Augustus birodalmában a bethlehemi istállóban és szent neve sok agyvelőben már nem ébreszt föl semmi képzetet. Egyetlen nemzedék élettartama alatt Krisztus országa úgy elhomályosodott, hogy millióan mondják: nem ismerjük ezt az embert.

Ilyenkor kezembe veszem a Szentírást és olvasom: „Lesznek idők, mikor kívánni fogjátok látni az Ember Fia napját és nem fogjátok látni. És ezt fogjátok mondani: Ime itt! És: Ime ott! És ne kövessetek senkit, mert nincs már sehol. S az emberek mit csinálnak? „Ugy élnek, mondja az Üdvözítő, mint Noé idejében, vagy mint Lóth idejében. Esznek, isznak, házasodnak, míg el nem jön az ítélet ideje.”

Az Ur Jézus számol Egyháza sorával és számol az emberiséggel. Látja az ember álhatalanságát, földit vágyait és mohó kapzságát. Az égi embert legyőzi a földi ember. A szellemi az állati, a szentet a sátáni fajzat. De nem csödj ez az Istennek? Nem! Ez az ember csödj! A gonosz mindig utálja a jót és azt el akarja tiporni.

Mindezek dacára Isten országa beteljesedik és Krisztus él az idők végéig. Az antikrisztusok kora is elmúlik. Csak mi legyünk álhatalosak és maradjunk bűk a lumen Christihez, a Krisztus világosságához, az élő Krisztushoz! —y—

lekötöttsége miatt, mivel a gazdaságban segítségüket nélkülöznék.

Mindkét nehézséget sikerült leküzdeni. A Klebelsberg-programm alapján épült 5000 népiskolát újabb 2400-al szaporították s további 1000 tanterem építése szerepel a programban. Először azok az iskolák térhetnek át az új rendszerre, ahol egy tanítóra nem esik több 50 tanuló. Hétezer népiskolánk közül mintegy 4000 az ilyen s ezek már szeptemberben megnyithatják a VII. osztályt. A többi iskolában öt éven belül vezetik be az új rendszert, amely néhány kísérleti iskolában már bevált. Ezzel több, mint félmillió gyermek jut az ediginél magasabbfokú oktatáshoz már az ősszel. A termelési nehézségek elhárítása érdekében az V—VIII. osztályú tanulók számára az iskolaévet a fálvakon a hat téli hónapra korlátozták. Viszont a nem mezőgazdasági népességű helységeken, városokban kilenc hónapig tart az iskolaév.

Természetesen a tananyag is a faluhoz és a városhoz alkalmazkodik. A falusi iskolák gazdagyermekei a felsőbb osztályokban az általános ismereti tárgyakon kívül főként a mezőgazdasági ismereteket sajátítják el, míg a városi gyermekek általában gazdasági, ipari és kereskedelmi ismeretekhez jutnak. Ott, ahol egyaránt nagyobb számú a mezőgazdasági és az ipari, kereskedelmi népesség, — a mezőgazdasági jellegű városokban, — mindkét rendszer szerint történik az oktatás. Az utolsó év munká-

jával a gyakorlati életbe vezetik be a tanulót. Kétségtelen, hogy népoktatási rendszerünknek ez a régóta kívánt fejlesztése alkalmas

lesz arra, hogy a magyar nép al-
sőbb rétegeinek szaktudását és
általános műveltségi színvonalát
emelje.

KÁRÓKATONA
SOMOSKÓUJFALUBÓL.

Bizonyára sokan megfognak ütni kedves olvasóim közül ennek a szokatlan névnek a hallatára? Valóban idegenszerű, szokatlan-e név; szokatlan főleg Salgótarján vidékén, de még egész Felső-magyarországon is az a madár, mely e furcsa név hordozója. Tulajdonképpen kárakaton (Phalacrocorax carbo L.) a neve, egyébként pedig tomolygó, kárakaton, göte stb. néven is emlegetik. Ezt a nálunk igen ritka madarat Somoskőujfalun, tehát Salgótarján közelében fogták elevenen, de teljesen legyengült állapotban, 1940 március 16-án. Nagy meglepetésre B. 31938 számmal ellátott alumínium gyűrű volt az egyik lábán. Boldog tulajdonosát Mácsai Imre, somoskőujfalusi plébánost, aki különben e ritka madarat megbecsülve, szépen ki is tömette, a M. kir. Madártani Intézet igazgatósága Budapestről arról is értesítette, hogy a híres rostiteni madárvártárról (Rositten az ÉK-poroszorozási Königsberg és Memel között húzódó keskeny homoktúrcsón, a Kurische Nebrungon fekszik) kapott értesülés szerint, ezt a gyűrűt még 1933 május 28-án kapta Rügen-szigetén. Így tavaszi vonulása közben jó messzire elutazott madarunk a Keleti-tenger tájékán fekvő hazájától.

Ez a ritka madár a Vágó madarak (Pelargornithea) rendjébe, az Everőlábuak (Steganopodes) családjába és a Kárókatonafélék (Phalacrocoracidae) családjába tartozik és a Gödény-félékkel áll a legközelebbi rokonságban. Hajdanában télen térségek és nagy telepekben költött

hazánkban is. Ma már igen megritkult, Magyarország északi részeiben még mindig is ritka volt és a sajátosság, némileg a hollóhoz és a buvárhoz is hasonló, elég jól röpköd és jól bukó, közel hűdnagyságu, vízi madár. Jaj annak a halastónak vagy halgazdaságnak, amelyben ez a Kárókaton meglepszik. Ugyanis háromkiló hal egy-egy napra csak szükséges elég ennek a telhetetlen halfarkasnak. 1940. március 16-án még elevenen, de teljesen legyengült állapotban madarunkat a vízben szökőkűdő Somoskőujfal mellett. Bizonyára nem a hideg gyengítette le ennyire, hanem mivel vidékünk nem tudott hozzájutni a megfelelő és kellő mennyiségű táplálékához.

Ezt a somoskőujfalusi Kárókatonát 1933 május 28-án gyűrűzték meg Rügen-szigetén, tehát legalább is hét évesnek kell lennie. A hét évben 2555 nap van; ha ezt a számot legkevesebbel számítva, hárommal megszorozzuk, borribilis szám jön ki és pedig 7665! Vagyis ennyi kilogramm súlyú az a halmennyiség, a legkisebb mértékkel számítva, amellyel ez a Somoskőujfalun fogott madár, egymaga megvevett!

Ezt a számot bizonyára több olvasóim kétkedve, fejcsóválva fogja olvasni! Valóban bihetetlennek látszó nagy szám! Pedig hát ismétlem: ez a legkevesebb halmennyiség, amit ez a madár egymaga elfogyasztott. Gondolhatjuk tehát, mennyire félnek ettől a madártól a halgazdákok tulajdonosa, vezetői. Ezért azu-

A Salgótarjáni Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet közgyűlése.

Korompay Lajosné elnöknő
ünnepélyes beiktatása.

A Szent Erzsébet Nőegylet mindenkor tevékeny életében néhány hét óta még az eddigi rugékonyságot is felülmúló mozgalmasság volt észlelhető. Kifelé, az elfásult társadalomban, mely érdeklődését magától értetődően ma főleg a napilapok közéleti híreire rögzíti, azok mérvét s jövőbeni lehetőségeit taglalja s az egyre bizonytalanabbnak látott jövő és mindenre ránehezedő életterhek gondjai közepette elhomályosult szemmel s közöny-lepellel borított lélekkel végzi mindennapi munkáját — erről a rugékonyságról csak nagyon kevesen tudtak.

A mozgalmasságnak ez alkalommal a Nőegylet belső életét érintő nagy kérdés volt a rugója: kinek ajánlják fel az elnöki széket, mely Kiss Lajosné városunkból való elköltözésével elárult? Az eltávozott elnöknő szeretetreméltósága, átfogó és összetartani tudó egyéni varázsa, szívóssága, szervezőképessége és ügybuzgósága nyolc esztendőn át fényes eredményekhez juttatta a Nőegyletet mind hitbuzgalmi, mind kulturális, mind emberbaráti, jótékonyági téren. Személye összeforrott a Szent Erzsébet Nőegylet életével, az egyleti tagok szeretetével, bizalmával s az egyleti életen kívül álló minden rendű és rangú társadalmi réteg osztatlan tiszteletével és megbecsülésével. Távozása mélységes űrt hagyott mindenhol s a Szent Erzsébet Nőegylet életében még ezenfelül külön nagy gondot, hogy elárult elnöki székebe méltó utódot találjanak. Közvetlen munkatársai maguk közül is kiemelhetők volna az elnöknői tisztségre bármelyiküket, hiszen egytől-egyik mindannyian a szeretet láthatatlan kezével évek óta ültetik Szent Erzsébet legszebb csodáját: a kenyér-rózsát, de féltő gonddal és körültekintéssel mégis arra törekedtek, hogy a Nőegylet rózsálgatását még nálunk is avatottabb keretbe békítsék.

Választásuk Szent Erzsébet szellemében élő olyan Asszonytársukra esett, aki ennek a szellemnek és eszmének nem a tűnő képét kergeti, hanem megelégszik huson, véren, valóságon. Korompay Lajosnéban van valami elemezhetetlen báj és közvetlenség, mely egyszerre tud kapcsolatot, áramlást találni, teremteni, nemcsak a közelebbállókna, hanem a távol-állók idegenek felé is. A szeretet varázsa hegedűjével bir, mellyel magához vonzza a szíveket s mely most, amidőn az ember szinte tönkremegy, meggyalázódik embertestvéren, szinte visszaadja hitűnknek az *anima candida*, a ragyogó fehér lélek bájában. A szív kedvessége és udvariasága s a szeretet és kedély mélysége a legbízhatóbbá teszi a Szent Erzsébet Nőegylet elnöki tisztségére és tekintélyére. Belekapcsolódása Salgótarján társadalmi és karitatív mozgalmába, osztatlan örömet váltott ki a legszélesebb rétegekben s ez a lelkesedés termelte ki magából azt a dinamikus erőt, mely elnöki tisztségére

tán minden módot felhasználnak a minél hatásosabb pusztítására.

Kínában, Japánban meg is szelidítik a kárókatona és sportszerűen, vagy kenyérkeresetképpen üzött halfogásra is felhasználják. Igen érdekesen írja le ezt a különös halászatot a kitűnő Brohm Alfréd híres nagy könyvében. (Az állatok világa, Madarak III. köt. Bpest, 1904., p. 618—619.)

Végül még csak azt akarom itt emlékeztetni, hogy találta már Salgótarjánban, Rosittenben gyűrűzött madarat is, nevezetesen 1933 aug. 31-én egy fehér gólyát (*Ciconia alba*). Lábára erősített alumínium-gyűrűjének felirata ez volt: „Vogelwarte, Rositten, Germania, urgent retour, B. 42632.” Ennek a Rosittenben gyűrűzött és Salgótarjánban a kultúra áldozatává lett gólyának érdekes esetét annak idején lapunk olvasóival szintén közöltem. „Németországban gyűrűzött gólyák Salgótarjánban.” A Munka 1933. okt. 14. 42. szám. „Rositteni gólya Salgótarjánban” ugyanott 43. sz. p. 3.

Dr. Dornyay Béla.

való beiktatását oly szokatlanul imponálással várta.

A szerenád.

A mélységes bál, tisztelet és szeretet vezette a pálfalvai leventezene 52 ifjút szombaton este nyolc órakor Korompay Lajos m. kir. bányai főtanácsos, bányagazdát lakásának ablakai elé, hogy a zene szárnyain keresztül kifejezésre juttassa köszönését azért a feljegyzésért, melyben az utóbbi hónapokban, eddig nem tapasztalt mérvben részesült. A zenekart tíz évvel ezelőtt Bereznay Pál pálfalvai főjegyző létesítette a mindenkori leventefiakkal s az ő agilis gondoskodása tette lehetővé eddig egyedül, hogy ez a leventezene — mely a vármegye területén egyedülálló — tíz éven át működhetett, fejlődhetett és eredményeket tudott felmutatni Marosvölgyi Henrik, ifjú karmesterének nagyszerű, szakavatott vezetése mellett. Az anyagi támogatás a legminimálisabb volt a közületek részéről. Korompay Lajos mindenre kiterjedő figyelméből a zenekar ötvenkét tagja számára, levente formaruhát kapott a bányatársulattól s ezt és még egyéb támogatást jött meghálálni és megköszönni a zenekar, tudásának legjavával. Bereznay Pál főjegyző és Kimpján Gyula levente csoportparancsnok pedig hálás szavakkal tolmácsolták a zenekar és a levente ifjuság köszönését. Csillag Magda tanítónő, a zagyvapálfalvai r. kath. leánykör vezetője, a leánykör részéről Korompay Lajosné üdvözölte az „Anyák napja” alkalmából.

A díszfelvonulás.

A Szent Erzsébet Nőegylet új elnöknőjének ünnepélyes beiktatását vasárnap, a délelőtti fél 12 órakor kezdődő ünnepélyes, zenés szentmisével nyitotta meg. A bányatelepi levente egyesület, mely Korompay Lajos b. ü. főtanácsos

megértő, lelkes figyelméből tagjai részére szintén leventeformaruhát és felszerelést kapott a közeli napokban, a beiktatás ünnepélyének fényét emelendő, díszfelvonulást rendezett, élén a pálfalvai levente zenekarral, hogy a hitvesnek nyújtott tisztelet-adással hálálja meg a Korompay Lajos b. ü. főtanácsos által nyújtott, nagymérvű anyagi támogatást. Az eszméhez csatlakozott az üvegyári leventecsoporthoz, a bányatelepi cserkészcsapat, a bányászok díszszázada, továbbá a bányatiszti-, segéd- és altiszti kar is. A levente zenekar indulás mellett vonult fel az imponáns menet a bányagazdatiszti épület elől a déli plébánia templomba, ahol már akkor elfoglalták helyeiket a Nőegylet nagy számban megjelent tagjai, katonái és polgári előkelősége s a minden megmaradt helyet betöltő közönség.

A szentmise.

A szentmisét Traut Páter esperes-plébános celebrálta papi segédlettel, melynek gyönyörű díszítő-keretet nyújtott az urítársadalomból alakult, 40 tagú vegyeskar, mely Zangi: Szt. Bonifácus miséjét énekelte, bányazenekari kísérettel, Csánády Miklós karnagy vezényletével. Offertorium alatt Ehrlich Józsefné Cherubini: „Ave Maria”-ját énekelte szintén a bányazenekar kísérete mellett Vilezsál Richard karnagy vezényletével. A mélységes áhítatot emelte Vilezsál Richard karnagnak Saint Saens: „Ima” c. hegedű-szólója Csánády Miklós orgonakísérettel. Helyszűke miatt bővebben nem foglalkozhatunk a vegyeskar kiváló tudásával, de ez alkalommal is kell hangsúlyoznunk, hogy ennek a nagyszerű együttesnek a jövőbeni fenntartása kulturális kötelessége lenne mind az egyház-közsegeknek, mind a társadalmi egyeletnek.

Díszmenet.

A szentmise után az Erzsébet-téren a levente századok, a cserkészek és bányászok díszmenetben vonultak el az előkelőségek előtt, majd a Hunyad utcában, Korompay Lajos b. ü. főtanácsos lakása előtt tisztelegtek, ahol Tordai Rezső levente előadóhelyettes a bányaleventék, Vágó Jenő levente csoportparancsnok pedig az üvegyári leventék nevében üdvözölték Korompay Lajos b. ü. főtanácsost és Szent László m. k. kormánytanácsost a levente élet kiépítéséért és anyagi megsegítéséért. Végül v. Kálóczy

alezredes intézett lelkes, buzdító beszédet a leventékhez.

A közgyűlés.

Vasárnap d. u. 6 órakor, a Róm. Kat. Olvasókör helyiségeit imponáns számú közönség lepte el. A közgyűlés a Magyar Hírszolgálat vette kezdetét, melyet a bányazenekar intonált. Majd Traut Páter esperes, a Szent Erzsébet Nőegylet igazgatója nyitotta meg a közgyűlést. Lelkes szavakkal méltatta a lemondott s a városból elköltözött Kiss Lajosné elnöknő és Semetkay Józsefné érdemeit, valamint a Nőegylet nagyszerű és többoldalú munkásságát. A tiszteletadás során egyhangú és óriási lelkesedéssel választották meg Korompay Lajosné elnöknőnek, kit kisebb küldöttség hívott meg a terembe, hol lelkes ováció közben dr. Jánossy Ödön üdvözölte az asszonyi szívek melegevel. Korompay Lajosné meghatva mondott köszönetet megválasztásáért, a beléhelyezett bizalomért és ünneplésért. „... A kitüntetés, valamint a megválasztással rendezett gyönyörű ünnepélyt úgy érzem, meg sem érdemlem, mert azt meg nem szolgálhatam s mindazt úgy veszem, mint előleget a jövőre.” Végül kérte a Nőegylet minden tagjának önzetlen támogatását munkájához.

Következtek a társelnökök: Szmolka Mihályné, özv. Petonszky Lászlóné, dr. Jánossy Ödön, özv. Vehovszky Istvánné, Schey Tamásné, valamint Kraft Jenő főtitkár jelentései. Minden jelentés helyet és méltatást érdemelne, hogy a nagy nyilvánosság látná, mennyi munka, mennyi fáradság, és mennyi meleg szív szülföldik össze egy év leforgása alatt a Nőegylet életében. A főpénztári jelentés, a jövő évi költségvetés letárgyalása és a számvizsgáló bizottság jelentése után Schreiner Jenőné ügyv. elnöknő vázolta a jövő évi munkatervét, majd Traut Páter igazgató felemelő zárószavai után a Himnusz hangjaival a közgyűlés befejeződött.

Utána a Kath. Kör dísztermében 200 terítékes társasvacsora volt, mely alkalommal Traut Páter, P. Réz Marián és Lőrincz József mondtak üdvözlő beszédeket. A vacsora után — mely alatt a bányazenekar szép számai szóragozták a közönséget — az éjféli órákig maradt együtt a közönség s egy boldog tudattal és szép ünnepély élményével tért otthonába.

Rimaszombati ünnepség.

Megható ünnepség színhelye volt 1940. évi május hó 5-én, vasárnap késődelután Rimaszombat m. város egyik kis mellékutcáján, a Szentpétery-utca, amelynek egyik már lebontott, jellegzetes batyui faházában született 1844. okt. 23-án, a város nagy fia és történetírója: Farkasfalvi Findura Imre. A régen lebontott ház kapujának betonpillérjén helyezettette el ugyanis a M. Földrajzi Társaság Didaktikai Szakosztálya, tehát a földrajztanárok érdemes gyűlekezete azt a fehérmárvány-emléktáblát, mely minden arra járónak fenn fogja hirdetni, hogy a magyar földrajztanárok nemcsak tanítani tudják édes szülőházának és idegen országok és világ-részek földrajzát, de alaposan foglalkoznak honismertetéssel és éppen ezért meg is becsülik a honismertetésben uttörő magyarokat is és ezt ország-világnak hirdetik is a maguk szerény, de találó módján.

A lélekemelő ünnepségen résztvevő Rimaszombat megyei város polgármestere és képviselőtestülete igen tekintélyes számban, polgársága, intelligenciája, cserkészek, leventék és a kedvezőtlen időjárás mellett is nagyszámú ünnepelő közönség. Salgótarjánból a földrajz és honismeret annál is fontos és életbevágó tudományát dr. Dornyay Béla, áll. gimn. tanár képviselte. De az ünnepelő közönség soráiban ott volt dr. Istók Barna, törvényszéki bíró is, Salgótarján egykori főszámvéveje.

Az emléktáblára koszorút helyezett Rimaszombat és Vác városa, a váci iskolatársak nevében dr. Dornyay Béla, az Orsz. Statisztikai Hivatal, melynek a neves író 1871—1907-ig előkelő nevű tagja volt; azután a család és mások. Farkasfalvi Findura Imre megírta többek között Vác és szülővárosa történetét is „Rimaszombat története” címmel, utóbbi két kiadást is ért, az első Budapesti

jelent meg még 1876-ban, ujonnan átdolgozott kiadása pedig 1892-ben. A M. Földrajzi Társaságnak is közel három évtizeden át volt választmányi tagja és mint ilyen sok földrajzi tanulmányt és cikket írt ez a kiváló honismertető.

Salgótarjánt közelebből is érintheti Farkasfalvi élete és tudományos működése. Ugyanis az apja Findura Pál, Salgótarjánban is lakott és pedig mint n. Szilárdy Ödön földkörtökös gazdasági intézője. Ebből a tényből valószínűnek látszik, hogy maga Findura (Farkasfalvi) Imre is Salgótarjánban élhette le gyermek- vagy inkább ifjúkorát? Erről eddigelé közelebbit nem tudok, minthogy Findura Pál unokája, Farkasfalvi Kornél dr. fővárosi tanár barátom sem tudott erről közelebbi felvilágosítást adni.

Rimaszombat város kulturáját, honismertető munkássága révén Farkasfalvi Findura Imre nagyon emelte és ország világ előtt híressé tette. Vajjon Salgótarján megyei város mikor dicsekedhetik majd — Rimaszombathoz hasonlóan — városa történetének megfelelő formában és terjedelemben való megírásával?

Dr. Dornyay Béla.

Hol a boldogság mostanában? Ott ahol pénz és vagyon van Nagy vagyonhoz juthat könnyűszerrel, ha részt vesz a M. Kir. Államssorjáték legközelebbi június hó 5-i húzásán, ahol kisorsolásra kerül főnyereményként 40.000 P és még sok kisebb nagyobb nyeremény.

LÉGOLTALOM. A kinevezett házcsoport-parancsnokok kiképzése a jövő héten megkezdődik. Rendkívül fontos, hogy azok az érdekeltek megjelenjenek. — A Légóltalmi Liga hivatalos órái minden szerdán este 6—7 óráig tartanak meg az Ipartestületben.

Irodaáthelyezés. FILIPINYI SÁNDOR hirdetőiroda Bpest, IV., Szervita-tér 9. szám alól IV. Deák Ferenc-utca 17. szám alá költözött és kéri igen tisztelt ügyfeleit, hogy mindennemű hirdetésekkel új címen továbbra is felkeresni szíveskedjenek. Telefon: 38-25-73.

Vennék! Vízvezetékhez szükséges 1 drb. Hydrophor cca 80-120 literes víztartállyal. Cím Hoffman Hirschgyár.

Hadifogoly-találkozó

Iesz folyó hó 13-án délelőtti 11 órakor az Ipartestület nagyertermében, ahol az 1914—1918. évi világháború hadifogságot viselt katonái akarnak egymással kezét szorítani és a régen elmúlt idők emlékeit fel-eleveníteni.

Igen helyes az elgondolás s egy újabb alkalom a szenvedések sorozatában megéledő bajtársiasság elmélyítésére. — A világháború dörgő fegyverrel közepette küzdő katonáknak a bajtársiasság szelleme volt az egyedüli biztató reménye és vigasza, amely még az ellenséges katonák részéről is annyiszor megnyilvánult.

A hadifogoly-táborok legnagyobbja: az orosz Szibéria. — Örök felkiáltó-jel a fiaink soraiban. S mindenki borzadva gondol az agyvelőket fagyasztó szibériai téli szenvedő foglyokra s a drótkakadályokkal övezett táborok kesergő vágyódásaira.

Egy negyedszázad múlt már el azóta s ime újból borul az ég. Szibéria fagyasztó jege már olvad, nyugaton perzselő fegyvertűz ropog és hadifoglyaink békésen összegyűlnek, hogy szenvedéseik történelmi emlékei keresztül ápolják, ébren tartják a szeretetteljes bajtársiasságot.

IGAZ

ami igaz, egy dínyeremény nagy szerencse! De hogy módunkban legyen nyerni, vegyünk idejében 3 P-ért egy egész, vagy 150-ért egy fél jótékonycélú állami sorsjegyet, mellyel a következő összegeket nyerhetjük

40.000 ar. P

lőnyereményt,

vagy
20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P, négyszer 2.500 P, hatszor 2.000 P, huszonkétszer 1000 P, összesen 19.600 nyere-ményt 288.000 P értékben.
Kapható osztálysorsajgy fő-árusítóknál és dohányüz-székben.

Húzás június 5-én.

Hírek és különfélek

Esküvő. Horváth Ilonka és dr. Tulipán Győre Gyula hétfőn d. e. fél 12 órakor tartották esküvőjüket a Bakáts-teri róm. kat. templomban.

Eljegyzés. Szombathelyi Edit ur-leány (Bpest.) és Szontágh Lajos acélgyári tisztviselő (Starján) f. hó 12 én tartják el-jegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Gyógyszertár-tulajdonos lett Klubecz Pál okl. gyógyszerész, aki városunkban 18 é. óta teljesített egészségügyi szolgál-tatot, ebből az utóbbi 12 éven át az Őr-angyal gyógyszertár vezetője volt. Mult héten átvette Szauer Andor „Remény” gyógyszertárát, miután azt megvásárolta. A jónévi gyógyszerészt mint új gyógy-szertár tulajdonost melegen üdvözljük!

Bérmálás. Bubnics Mihály roz-snyói püspök f. hó 18-án városunkba ér-kezik és 19-én tartja meg a bérmálást a déli plebánián. — F. hó 26-án pedig az északi plebánia híveit bérmálja meg. A püspököt első hivatalos és nyilvános ide-érkezése alkalmából ünnepélyes fogadta-lásban részesítik.

A füleki Balassa-esten, az ár-vizkárosultak javára felülfizettek: Prevendar Dezső, Dr. Gömör Ödön, Lengyel József 420—420 P. Galló István 320 P. Károly János 3 P. Molnár János 2 P. Zeley Barna, Czibula Árpád, dr. Melicher Jenő, Csépe Lajos 120—120 P. Reichmann Károly 1 P. És heten 20—20 fillért. A felülfizetésekről ezuttal is halás köszönetet mond a Balassa Bálint Társaság

Az Evangélikus Luther Szövet-ség Ifjúsági Köre vasárnap este 8 órai kezdettel az evangélikus kultúrházban nagyszerű műkedvelő előadást rendezett, melynek keretében Glay Frigyes: „Az ajánlott levél”, Suchy Árpád: „A mese herceg” és Szunyogh Árpád: „Az ezüst kecske” című egyfelvonásos szindarabjait mutatták be. A zsufolárog megtelt kultúr-ház közönsége mindhárom szindarabot igen nagy tetszéssel fogadta s a műked-velők kiváló alakításait kitörő tapsokkal fogadta. A sikerben nagy része van Vi-rosták Lajos rendezőnek, aki nagy hoz-záértéssel, de még nagyobb lelkesedéssel rendezte s tanította be a szindarabokat. De dícséret illeti az ifjú műkedvelő gárda mindenegyes tagját névszerint: Fábry Ilonát, Sebők Józsefet, Hrubecz (Hollósi) Gyulát, Kovács Jolit, Sproch Mártát, Ko-vács Józsefet, Kosári Pált, Tóth Icát, Szántó Gyulát, Novák Istvánt, Sturmann Györgyöt, Kovács Zoltánt és Botos Já-nost. Az elért siker után az az óhajunk, hogy minél előbb s minél többször lát-hassuk és szórakozhassunk ismét tehe-séges ifjú műkedvelőink magyar kultúrát s nemes szórakozást nyújtó színjátás-sában.

Nem szabad házalni a szöve-tekkel. A kereskedelem s közlekedés-ügyi miniszter tudomására jutott, hogy egyes másodfoku iparhatóságok még min-dig adnak ki engedélyt ruhászdövekekkel való házalásra, noha már tíz évvel ezelőtt megjelent rendelet tiltja ilyen házalási engedélyek kiadását. A miniszter most újból felhívta a tilalomra az illetékes ha-tóságok figyelmét.

Salgótarján város t. közönségéhez!

Isten segítségével, a felettes hatósá-gok, vállalatok és társadalom megértő tá-mogatásával 1940 június 2-án d. e. 11 órakor a Hősök ünnepével kapcsolatban avatjuk fel a Szent Imre hegyen létesít-tett országzászlót.

Június 1-én este az emlékmű előtt meggyújtjuk a kegyelet tűzét és megszó-laltatjuk a tárogatót; a főtéren pedig 50 tagu cigányzenekar ad hangversenyt. — A hősök napján, június 2-án a hivatalos istentisztelet minden templomban 9 órakor fognak megtartani. A részletes műsort hirdetmény után fogom a város t. Közönségének tudomására hozni.

Ez alkalmából lehetővé kívánom tenpi mindenkinek, hogy úgy az ország-zászló, mint volt házi ezredünk diszes zászlójának több ezer pengőt kitevő költ-ségeihez anyagi tehetsége szerint, meg-győződéses szívvvel, önként hozzájárul-hasson.

Iskolásyermekeink, diákjaink mult év nyarán lelkes szívvvel, felejtethetlen és önérzetet nevelő igyekezettel szállították fel a vidéket messze uráló és az emlék-műnek nem békőznapi tiszteletet nyújtó

Szent Imre hegyre az építkezéshez szük-séges cementet és homokot.

Most a kereső felnőttekhez fordú-lók, hogy jövedelméhez és lelki meggyő-ződéséhez mérten ki-ki rója le háláját a történelmi idők és egy szebb jövőt szol-gáló szellem megörökítésének emlékmű-vével szemben.

A városban melegsívű hölgyek fog-ják felkeresni mindazokat, akik minden-kor megértő áldozatossággal siettek se-gítségére minden nemes törekvésnek.

A vállalatok tisztviselői és munká-sai együttesen ajánlják fel szerény ado-mányaikat az egyetemes, nagy nemzeti célokat szolgáló és városi erekiyét jelentő új emlékmű létesítésére.

Csak az adjon, aki panaszos szó nélkül ad és csak annyit, amennyit meg sem érez.

Mindazoknak, akik e célra már ed-dig is adakoztak, hálás szívvvel mondok őszinte köszönetet.

Salgótarján, 1940. évi május hó,

Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

Mansz. beszámoló. A Mansz. első ismeretterjesztő és szórakoztató előadása a legteljesebb siker jegyében zajlott le. A városi mozgó helyisége szűknek bizo-nyult az összesereglett hallgatóságának, kik között különös nagy örömmel láttuk éppen azokat az asszonytestvéreket, akik-nek számára tulajdonképpen az egész előadás-sorozat megszervertetett. Az első előadást Horváth Károlyné a Mansz. ügyvezető alelnöke tartotta, aki a sorozat célját ismertette. Úgy neki, mint Halmos G. Ottó hitoktató és Bender Károly ny. igazgató tanítónak — a másik két előadónak — rendkívül nagy sikere volt. Az a figyelem és lankadatlan ér-deklődés, amellyel az egész hallgatóság az előadásokat kísérte, bizony remél-ni engedi, hogy az előadások sikere még csak fokozódni fog. Ha ez a reményünk bevalik, úgy már is elhatározta a Mansz. vezetősége, hogy azok számára, akiket helyszűke miatt most el kellett külden-i, valamint a később még bizonyára jelent-kezők számára az egész sorozatot meg-fogja ismétetni. E héttől kezdve az elő-adásokat már kulturfilmek bemutatásával is gazdagítjuk. Az előadások végén ki-sorsolandó ajándékcsoomagokat, amiket a szorgalmas látogatók között fogunk ki-osztani, már nagy buzgalommal és szere-tettel készítik elő a Mansz. hölgyei. R.

A m. kir. államrendőrség fel-hívása. Az utóbbi időben azt tapasztal-tam, hogy a közönség a hatósági erkölcsi bizonyítványok kiadását rendszerint soronkívül kiadni kéri hatóságomtól. Te-kintettel arra, hogy az erk. bizonyítvá-nyok kiadása meghatározott eljárási sza-bályokhoz van kötve, felhívom a közön-ség figyelmét, hogy az ilyirányu kérelmet hatóságomnál legalább 8-10 nappal a szük-séges határidőnél, korábban terjessze elő, mert a soronkívüli eljárást engedélyezni nem áll módomban.

Rendőrségi hír. F. év április 30-án éjjel 2 óra tájban Keresztényi Gábor helybeli ínségmunkás a Polk-féle vendég-lőben Kovács Szidónia kiszolgálóleánnyal történt szóváltása közben egy szódásüve-get a leány fejéhez vágott. Kovács Szidóniát még az éj folyamán súlyos sérü-léssel az acélgyári kórházba szállította a rendőrség. Keresztényi Gábort pedig elő-zetes letartóztatásba helyezése után a bgyarmati kir. ügyészség fogházába szállít-tatta.

Szeszgyárvezetői tanfolyam. A földmívelésügyi minisztérium rendeletére a m. kir. Erjedéstan Állomás ez év au-gusztus 18-án kezdődő nyolchetes, szesz-gyárvezetőket képző tanfolyamot rendez. Legalább kétfél (érettségizetteknel 1 évi) szeszgyári gyakorlatot hitelesen igazolni tudó hallgatók a tanfolyam sikeres elvég-zése után oklevelet kapnak. A tanfolyam-ra csak korlátozott számban vesznek fel hallgatókat.

Árusítási rend a nyári vásár-napokon. Az elmúlt évben a kereske-delmi miniszt

SPORT

Szent Korona Kupa

középdöntő áldozócsütörtökön.

Északi LASz—

Nyugati LASz 5:4 (3:1)

SBTC pálya. 1500 néző. Vezető: Tihamér.

Észak: Gézi — Timár, Felföldi — Kalocsai, Takács IV., Barta — Balázs, Kertész, Jenőfi, Barna, Baranyai.

Nyugat: Konecsni — Kőmives, Konrád — Széles, Kovács II., Soproni I., Soproni II., Salamon I., Rákhely, Tóth, Kovács III.

Az első gól fél perc alatt született. Észak kezd, lefutás, Barna Jenőfihez játszik, a center lő s dugó. 1:0. Mezőnyjáték alakul ki Észak fölényével. A 20. percben Felföldi szabadrugása fölé száll. Szögletről Kovács III. löléfejel. A 25. percben Barna Jenőfihez, az Balázshoz játszik, a szélső kitör és Konecsni a lábára vetődve ment. 5 perc múlva Jenőfi kitör, Kőmives csúnyán elgancsolja, de Barna a kapus kezébe rugja a büntetőt. A 35. percben Takács 25 m-ről védhetetlen öngólt lő. 1:1. A 38. percben Jenőfi kiugrik egy Barnától kapott labdával, Kőmives az 5-ön ismét gancsol. 11-es. Barna belövi. 2:1. A 43. percben Baranyai Konrádhoz, az Balázshoz játszik és Balázs hálóba talál. 3:1.

A második félidőben Balázs lövését Konecsni kapufőre öklözi, de a bíró nem

ítél szögletet. Észak nagy ostromba kezd. Balázs kétszer is veszélyes, de Kovács III. is munkát ad Gécinek. A 17. percben Soproni majdnem a szögletvonalról céloz a kapuba, Géci elesik, Felföldi mentene, de a labda már átjutott a vonalon. 3:2.

1 perc múlva Kertész az üresben álló Balázsnak ad, aki nyugodtan lő a hálóba. 4:2. A 25. percben Kőmives Barnát gancsolja el, a 11-es Kertész lövi be. 5:2. Észak most nagy fölényben játszik. A 35. percben azonban Rákhely Salamon I. elé játszik, aki 20 m-ről laposan talál a sarokba. 5:3. A 40. percben Rákhely bombája a felső lécről viszapattan. Kavarodás támad és Timár öngólt lő. 5:4.

Nyugat most fergeteges rohamokba kezd, de már kevés az idő s az eredmény nem változik.

A szép mérkőzést a jobb csatársorral rendelkező észak megérdemelten nyerte. Jók voliak: Takács IV., Balázs, Kertész, Jenőfi, Barna, Timár, ill. Rákhely, Salamon I., Soproni II., Kovács II., Kovács III.

Szögletarány: 0:3.

Északi LASz ifj.—

Nyugati LASz ifj. 3:1 (0:1)

Szent Korona Kupa középdöntő. Vezető: Kárpáti.

ÉLASz ifj. Klincsok — Simonyi V. Kovácsik — Kiss, Kleiban, Varkonda — Langár, Réhn, Csuberda, Szabó I., Turbéli.

NyLASz ifj. Milkovics — Salamon II. Sághegyi — Salamon III., Lakat, Szalay — Szpisák, Takács, Melaga, Koroknai, Sebes.

Észak rohamaival indul a játék s közben Koroknai kiugrik s váratlan lövése az 5. percben hálóba talál. 0:1. Észak meg hevesebben ostromol. Különbösen Szabó, Turbéli és Csuberda veszélyesek. Szalay feje a felső lécről pattan vissza, viszonzásul Szabó I. bombáz pont a két lécc találkozásánál a kapufába. Kleiban fejesét Salamon II. a gólvonalról küldi vissza.

A II. félidőben a 2. percben Csuberda Turbéli Langár a labda útja s a szélső a hálóba talál, 1:1. A 7. percben nagy kavarodás támad a Nyugat ka-

puja előtt, Szabó lövése a sok láb között Csuberda lábát érintve a meglepett kapus mellett a hálóba köt ki. 2:1. Most Nyugat kerül fölénybe, s végig fölénybe is marad. A 41. percben Csuberda Turbéli szökteti, a kis szélső a sarokvonal mellől félmagasan centerez, s Csuberda nehéz, de pompás fejessel szerzi meg a 3. gólt.

Fordulatos, szép játék volt. Északnak itt is a csatársora volt jobb. Kitűntek: Turbéli, Szabó I., Langár, Varkonda, Kleiban, ill. Melaga, Lakat, Sághegyi.

Szögletarány 2:4.

Mivel a Szent Korona kupában az ifjuság és a „nagy” csapat eredménye közösen számít, így Észak Nyugat ellen 8:5 arányban győzött.

(Salgótarjánnak külön büszkesége, hogy a 8 gól közül 6-ot, salgótarjáni játékosok lőtték. — Sőt, Nyugat öngóljából is kettőt — öngóllal.

NBB.

BSzKRT—SSE 1:0 (0:0)

SSE pálya. 800 néző. Vezető: Lantos.

Bszkrt: Régi — Mosonyi, Horváth — Kovács II., Kornél, Szódi — Mészáros, Tancos, Gráf, Bene, Balogh

SSE: Barabás — Sümegi, Valentin, — Maros, Kovács, Mester — Langár, Tóbiás, Enoch, Szabó II., Szafián.

Beszkrát támad. A 8. percben Gráf lövését Valentin a 11-en kézzel üti le, de a bíró továbbot int. Az első negyedóra után kiegyenlítődik a játék. A 25. percben Kovács II. Bene elé játszik, Bene bombáját Barabás Valentin elé öklözi, aki belebotlik a labdába s majdnem öngólt vét. Enoch és Langár fejesei a félidő nagyobb eseményei.

A II. félidőben a SSE a játék irányítója. Az I. percben Kovács 20 m-es bombáját szögletre üti Régi. A 10. percben Langár lapos beadását az 5-ön középcsatár is elengedi végül szafián fölévág. A SSE nagy fölényben játszik, de Bene lövése mégis Barabásnak ad nagy munkát. Langár két szép lövését védi Régi. Nagy az iram s a nagy SSE nyomában egy Beszkárt rohamnál Valentin lsten tudja hányadszor, megint hibáz.

Gráf elmegy mellette, Barabás kifut, de Gráf mellette a hálóba talál. SSE most enged az iramból, s bár a közönség hevesen buzdít, a szerencsétlen eredményt nem tudja megváltoztatni.

Bár a SSE nem érdemelte meg a vereséget, döntetlen igazságosabb lett volna — s a j n o s, látszik a csapaton a hibás edzés.

Jók voltak: Gráf, Kornél, Mosonyi, ill. Barabás, Kovács, Langár, Sümegi.

Szögletarány: 3:8.

SBTC-DVSC 3:1

Az SBTC Debrecenből is megérdemelten hozta a 2 pontot. S ezen a napon megnyílt az SBTC derék csapata előtt a nagy lehetőség, mert az egyetlen rivális, a DiMávas Perecenen kikapott. 1 pont tiszta előny. Diósgyőriben már nem kell győzni, csak döntetlent elérni — s — SBTC-é a bajnokság. Ha... valahol narancsbőrra lép az SBTC.

A tarjáni csapatok helyzete a heten.

1. SBTC	24	22	1	1	105:19	45
7. SSE	24	11	4	9	48:48	26

Tavaszi napsütés az arcot szeplőssé teszi

Szeplőt, májfoltot szüntet:

Bubi szeplőkrém

Az arcot fehérre, simává teszi:

Bubi arccrém

Az arcot tisztítja:

Bubi szappan

Pattanást szüntet, zsirtalanít:

Bubi arcszesz

Az arcot megvédi a változó időjárástól:

Bubi puder

Kapható:

SZÚCS RÓBERT

gyógyszertárában, Salgótarján

Az egész világ kedvence

az a három író, akinek három új regénye most kerül a magyar olvasókörökhöz. Pengős Regények sorozatában. Milliók szívébe lopta